

OLIMPIADA NAȚIONALĂ DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ
pentru secțiile și școlile cu predare în limba minorităților
Etapa județeană/a sectoarelor municipiului București

SECȚIUNEA A

Limba și literatura română – pentru școlile și secțiile cu predare în limba maghiară
25 martie 2023
Clasa a VIII-a

- Toate subiectele sunt obligatorii. Timpul efectiv de lucru este de trei ore.
- Punctajul total este de 100 de puncte.

Citește fiecare dintre textele date pentru a putea răspunde la cerințele formulate:

A.

A nu ști cine ești nu este un motiv de mândrie, după cum nici a ști n-ar trebui să te facă să îți trâmbițezi această victorie personală. Când afli cine ești, devii deodată tăcut. Cei care au ajuns să se cunoască nici măcar nu vorbesc despre asta[...].

Eram, așadar, singur într-o țară necunoscută despre care tot ce știam e că se numește Melxopotamia.

Am mers spre sud, cu soarele ținându-mi companie din stânga. O vreme n-am întâlnit nici tipenie de ființă cu care aș fi putut schimba vreo vorbă, dar auzul îmi dădea de înțeles că mă apropiu de un fluviu, al cărui huruit înfundat începeam deja să îl deslușesc. Ajungând pe vârful unui deal, m-am așezat la umbra unui copac să îmi trag sufletul și mi-am amintit de visul din noaptea trecută. [...] Am mâncat câteva frunze și am ațipit un pic. M-a trezit o voce care fredona un cântecel. Am deschis ochii și am văzut un chip învăluit într-un halou de ceață care îmi zâmbea, dar ceața era a ochilor mei împăienjeniți de somn, nu a feței îndreptate, surâzătoare, spre mine.

— Tu trebuie să fii cel care a căzut din cer, mi-a spus. Veștile circulă cu repeziciune pe-aici.

— Serios?! am întrebat și mi-am dat seama imediat de stupiditatea întrebării.

— Ce serios?

— Am căzut din cer?

— Da, toată lumea vorbește despre asta.

— Eu nu știu să fi căzut de nicăieri, nici din cer, nici din altă parte. Dar tu cine ești?

— Eu sunt Zuza. Melcduza Zuza. [...]

Călătorind de-a lungul Melxopotamiei, din nord către sud, Melcul Prinț a aflat de la Zuza, dar și de alte persoane pe care le-a întâlnit pe drum, tot felul de lucruri, unele mai ciudate decât altele, despre țara în care, nu se știe cum, aterizase. [...]

Alunecând pe harta Melxopotamiei, Melcul Prinț a văzut cu ochii lui cele două mari fluvii, Tigrul și Eufrat, care traversează țara de la nord la sud. Sunt fluvii prin ale căror albie nu curge pic de apă. *Melcii* sunt cei care curg, ca niște caravane care șerpuiesc lent. [...] Cele două fluvii se întâlnesc și se unesc în sudul Melxopotamiei, cu câțiva kilometri înainte de a se vărsa în Marea Melcditerană. Zuza i-a spus Melcului Prinț că Tigrul și Eufratul sunt singurele aglomerări de melci de pe Terra vizibile din spațiu, și Melcul Prinț a întrebat-o:

— Dar spațiul unde se află?

Și Zuza i-a spus:

— Spațiul este foarte, foarte departe de aici, și acolo timpul curge altfel departe de, mult mai lent decât Tigrul și Eufrat.

Și Melcul Prinț și-a ridicat privirea spre spațiu și privirea i s-a desprins de ochi și și-a luat zborul spre spațiu. [...] Între timp, privirea lui a ajuns în spațiu și și-a amintit cine este, și-a amintit a cui este și s-a uitat spre Pământ, s-a bucurat de ce a văzut și a făcut cale-ntoarsă și a revenit în ochii Melcului Prinț.

după Iulian Tănase, *Melciclopedia: povestea Melcului Prinț*

B.

O cochilie veche de 18 000 de ani „cântă” din nou, aducând până la noi, în mod surprinzător, sunetele preistoriei. Această cochilie a fost descoperită cu mult timp în urmă, în 1931, în peștera Marsoulas, din Pirinei, Franța, dar nu a atras, la momentul respectiv, atenția specialiștilor, considerându-se că nu prezintă nicio urmă că ar fi avut vreo semnificație deosebită. A fost însă păstrată la Muzeul Național din Toulouse, până de curând, când s-a întocmit un inventar al materialului rezultat din săpăturile arheologice, făcându-se o descoperire uimitoare.

O echipă multidisciplinară de oameni de știință de la CNRS (Centrul Național de Cercetare Științifică), de la Universitatea din Toulouse și de la Muzeul Național, a ajuns la concluzia, în februarie 2021, că această cochilie de 18 000 de ani este unul dintre cele mai vechi instrumente muzicale descoperite până în prezent, din spațiul european și chiar din întreaga lume.

Cochilia, care se află în custodia muzeului, aparține speciei de melci de mare *Charonia lampas* (Triton cu cocoașă), care trăiește și astăzi pe coastele Atlanticului, în zona Mării Nordului, a Mării Mediterane și a Oceanului Indian. Are 31 de centimetri înălțime, în jur de 18 centimetri în diametru și o grosime de 0,8 centimetri.

Felul în care arată această cochilie sugerează că omul din paleolitic (epoca pietrei cioplite), care era total dependent de natură pentru că se hrănea doar cu ce îi oferea natura, își fabrica și obiecte care demonstrează apariția unui limbaj simbolic și a unor ritualuri.

În plus, este cert că respectiva cochilie a fost realizată ca un instrument muzical, pentru că cercetătorii de la CNRS, cu ajutorul unui muzician, au reușit, cu mare grijă, pentru a nu distruge obiectul, să obțină trei sunete, trei note muzicale – do, do diez și re – pe care le-au înregistrat în condiții speciale. Sunetele au fost produse în felul în care astăzi, de exemplu, se suflă într-un corn, flaut sau trombon.

Imprimările 3D ale cochiliei vor ajuta la explorarea traseului sunetului și se va vedea dacă se vor putea obține și alte sunete.

după *O cochilie veche de 18 000 de ani, singura care păstrează sunetele preistoriei, cânta din nou*, <https://destepti.ro>

SUBIECTUL I

30 de puncte

Scrive pe foaia de concurs numărul cerinței și litera corespunzătoare răspunsului corect:

1. Există diftong în toate cuvintele din seria:
 - a) „nou”, „victorie”, „mândrie”.
 - b) „uimitoare”, „noaptea”, „teama”.
 - c) „sunetului”, „diametru”, „deal”.
 - d) „explorarea”, „învăluit”, „cochilie”.

2 puncte
2. S-au format prin compunere toate cuvintele din seria:
 - a) „necunoscută”, „departe”.
 - b) „deodată”, „traseului”.
 - c) „altfel”, „despre”.
 - d) „surâzătoare”, „desprins”.

2 puncte
3. Sinonimele potrivite în context ale cuvintelor „voce”, „fredona”, „ciudate” (din textul A) sunt, în ordine:
 - a) *ton, murmura, banale.*
 - b) *timbru, recita, bizare.*
 - c) *vorbă, îngâna, distincte.*
 - d) *glas, cânta, stranii.*

2 puncte
4. Cazurile cuvintelor subliniate în secvența: „Cochilia, care se află în custodia muzeului, aparține speciei de melci de mare *Charonia lampas* (Triton cu cocoașă), care trăiește și astăzi pe coastele Atlanticului, în zona Mării Nordului, a Mării Mediterane și a Oceanului Indian.” sunt, în ordine:
 - a) dativ, genitiv, nominativ.
 - b) genitiv, dativ, acuzativ.
 - c) nominativ, acuzativ, dativ.
 - d) acuzativ, dativ, acuzativ.

4 puncte
5. Enunțul „Felul în care arată această cochilie sugerează că omul din paleolitic (epoca pietrei cioplite), care era total dependent de natură pentru că se hrănea doar cu ce îi oferea natura, își fabrica și obiecte care demonstrează apariția unui limbaj simbolic și a unor ritualuri.” este alcătuit din:
 - a) cinci propoziții.
 - b) șase propoziții.
 - c) șapte propoziții.
 - d) opt propoziții.

4 puncte

Scrive pe foaia de concurs răspunsurile la cerințele de mai jos:

6. Transcrie două pronume diferite din secvența următoare, precizând felul fiecăruia: „Între timp, privirea lui a ajuns în spațiu și și-a amintit cine este”.
- 4 puncte**

7. Precizează funcția sintactică pentru cuvintele subliniate în secvența: „Am deschis ochii și am văzut un chip învăluit într-un halou de ceață care îmi zâmbea, dar ceața era a ochilor mei împăienjeniți de somn, nu a feței îndreptate, surâzătoare, spre mine.” **6 puncte**
8. Rescrie corect mesajul referitor la călătoria: *În călătoriile lui prin lume, cei doi copii din poveste a aflat multe despre frumusețile naturi și despre locuitorii țărilor vizitați.* **6 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

50 de puncte

a. Înțelegerea textului (literar/nonliterar; continuu/discontinuu/multimodal)

30 de puncte

Scrie pe foaia de concurs, în enunțuri, răspunsurile pentru cerințele de mai jos:

1. Transcrie, din textul B, o secvență în care sunt enumerate instrumente muzicale. **4 puncte**
2. Fluviile Tigrul și Eufrat din Melxopotamia diferă de cele de pe Pământ? Motivează-ți răspunsul, în minimum 10 cuvinte, valorificând informațiile din textul A. **6 puncte**
3. Care este un motiv pentru care cochilia veche de 18 000 de ani atrage la ora actuală atenția specialiștilor? Formulează răspunsul în unu-două enunțuri, valorificând informațiile din textul B. **6 puncte**
4. Menționează, într-un enunț, modul în care specialiști vor să obțină alte informații legate de cochilia veche de 18 000 de ani, valorificând textul B. **6 puncte**
5. Care ar fi disciplina/disciplinele școlare care te-ar ajuta să obții noi informații referitoare la un aspect din textul B? Formulează răspunsul, în 50-70 de cuvinte, justificându-ți alegerea. **8 puncte**

Notă! Răspunsurile vor fi redactate în enunțuri, cu respectarea normelor de exprimare corectă, de ortografie și de punctuație.

b. Scriere despre text/creativă (literar/nonliterar; continuu/discontinuu/multimodal) **20 de puncte**

Redactează o compunere, de 100 – 150 de cuvinte, în care să relatezi o întâmplare prin care ar putea să treacă Melcul Prinț alături de Melcduza Zuza, în călătoria sa.

În redactarea compunerii, vei avea în vedere:

- respectarea succesiunii logice a evenimentelor, în concordanță cu cerința dată;
- îmbinarea armonioasă a altor două moduri de expunere alături de narațiune;
- introducerea unui personaj;
- originalitatea în prezentarea conținutului de idei al compunerii.

Vei primi 14 puncte pentru conținutul compunerii și 6 puncte pentru redactare (registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate – 1 punct; coerența textului – 1 punct; unitatea compoziției – 1 punct; ortografie și punctuație – 2 puncte; așezarea în pagină și lizibilitatea – 1 punct).

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar dacă textul are numărul minim de cuvinte indicat și dezvoltă subiectul propus. Compunerea nu va avea titlu sau motto.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie.

SUBIECTUL al III-lea

20 de puncte

C.

Imaginează-ți că faci o plimbare prin pădure. Dintr-o dată descoperi în fața ta pe cărare o navă spațială micuță. Din nava asta se dă jos un mic marțian și se uită în sus la tine...

Ce ai gândi atunci? În fond, asta e indiferent. Dar ți-a trecut vreodată prin minte că tu însăși ești un asemenea marțian?

Firește, nu e foarte probabil că ai să te împiedici așa dintr-o dată în drumul tău de o creatură din alte planete. Nici nu știm dacă există într-adevăr viață pe alte planete. Dar poți gândi că dintr-un motiv sau altul te-ai putea împiedica de tine însăși într-un fel cu totul nou. Și asta ți se poate întâmpla tocmai într-o asemenea plimbare prin pădure.

Sunt o creatură ciudată, te gândești tu atunci deodată. Sunt un animal misterios . . .

Ți se pare atunci că te trezești din somnul de ani mulți al Frumoasei din Pădurea Adormită. Cine sunt eu? te întrebi. [...]

Pentru copii, lumea - și tot ceea ce există în ea - este ceva *nou*, ceva care stârnește mirarea. Nu toți oamenii mari văd așa lucrurile. Cei mai mulți oameni care au crescut mari trăiesc lumea ca pe ceva normal.

Jostein Gaarder, *Lumea Sofiei*

Prezintă, într-un text de minimum 150 de cuvinte, modul în care este surprinsă *descoperirea propriei persoane și a lumii* în textele-suport A și C, selectate din zone culturale diferite.

În redactarea textului, vei avea în vedere:

- prezentarea unui aspect comun al modului în care este prezentată *descoperirea propriei persoane și a lumii*, în textul A și în textul C;
- prezentarea unui aspect diferit al modului în care este prezentată *descoperirea propriei persoane și a lumii*, în textul A și în textul C;
- exemplificarea adecvată a aspectului comun;
- exemplificarea adecvată a aspectului diferit;
- valorificarea experienței de viață/de lectură.

Vei primi 14 puncte pentru conținutul compunerii și 6 puncte pentru redactare (registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate – 1 punct; coerența textului – 1 punct; unitatea compoziției – 1 punct; ortografie și punctuație – 2 puncte; așezarea în pagină și lizibilitatea – 1 punct).
Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar dacă textul are numărul minim de cuvinte indicat și dezvoltă subiectul propus. Compunerea nu va avea titlu sau motto.
Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie.